

ДЕВЕТИ КОНГРЕС АРХИВСКИХ РАДНИКА ЈУГОСЛАВИЈЕ

У Струги је од 28. до 30. 11. 1980. године одржан Девети конгрес архивских радника Југославије и Друга сједница Савеза друштава архивских радника Југославије.

Девети конгрес архивских радника Југославије усмјерио је пажњу на оне теме које тангирају најбитније аспекте даљег развоја архивске службе на јединственим основама. Од предложене 23 теме, које је Предсједништво понудило архивским радницима, сви архиви, односно архивски радници, добили су могућност да одаберу за обраду ону која највише одговара њиховим интересима и њиховој спремности.

У рефератима и саопштењима за Девети конгрес дато је доста предлога и рјешења, и указано на нека горућа питања, тим више што су се у периоду од Осмог конгреса могли сумирати резултати, увидјети недостаци, односно непотпуности у започетим пословима.

Даљи развој и унапређење дјелатности архива и изградња јединственог система заштите и коришћења архивске грађе у СФРЈ (закључци Осмог конгреса архивских радника Југославије) представљају изворно полазиште за даљи развој архивске службе.

Основни правци развоја дјелатности архива у СФРЈ засниваће се на сљедећим групама послова и задатака, које проистичу из домена свеукупне дјелатности архива:

1) Развој и унапређење самоуправних друштвено-економских односа у архивским колективима, међу архивима у републикама, покрајинама, уз сарадњу са субјектима удруженог рада путем слободне размјене рада. У постизању веће продуктивности у смислу заштите и коришћења архивске грађе велики значај има национално уређење мреже архива у СФРЈ. Према интенцијама које су дате у рефератима и саопштењима за Девети конгрес, требало би изградити јединствени систем коришћења и заштите архивске грађе у

СФРЈ на самоуправним односима, са одговарајућим подсистемом у републикама и покрајинама, а унутар тих подсистема наћи најрационалнија рјешења мреже архива, како би се дугорочно обезбиједила одговарајућа организација рада и извршавање основне дјелатности архива;

2) Стручно утврђивање и друштвена верификација стандарда и норматива, којим би се дугорочно регулисала актуелна проблематика из области кадрове политике, смјештаја и услова за рад архива, техничке опреме и уређаја, номенклатуре послова у архивима, норме рада, планирања и праћења резултата рада, материјално питање у архивима и стручне технологије рада;

3) Утврђивање и уједначавање ставова у методологији стручног рада. У рефератима и саопштењима за Девети конгрес указано је на актуелна стручна питања, а дата су и рјешења и предлози.

У циљу заштите архивске грађе ван архива треба усугласити канцеларијско и архивско пословање и привести крају радове на изради листа категорија регистратурског материјала са роковима чувања. Уредити селективан приступ третирању регистратура (о чему је било доста дискусије и размимоилажења), дефинисати ставове о томе коју и какву грађу преузимати из регистратура.

Потребно је обратити пажњу на техничку заштиту архивске грађе у погледу текуће заштите, а и у случају ратне опасности. Заштита би обухватила унификације и стандардизације опреме и технике за микрофилмовање и конзерваторско-преparatorске послове на грађи.

О проналажењу одговарајућег стручно-методолошког рјешења на пословима сређивања и обраде архивске грађе у рефератима је било доста ријечи. Између многоврних проблема указано је на сљедеће: утврђивање критеријума за фонд из савременог периода, проблематика вредновања и излучивања, проучавање одговарајућих

историјата и организационе структуре творца фонда по врстама, израда информативних средстава о грађи, доношење одговарајућих стручних упутстава и шема, рокови за припремљеност грађе за коришћење итд.

У овом периоду треба да заузме приоритетно мјесто публиковање архивске грађе и информативних средстава о грађи. У том смислу треба да се настави издавање едиције „Преглед архивских фондова и збирки у архивима СФРЈ“, да се настави издавање водича кроз архивску грађу и отпочне публиковање серија грађе, анализичких и других инвентара;

4) Усагласити истраживања и микрофилмовање грађе у иностранству.

У овом периоду треба окончати рад на разграничењу између архива у републикама и покрајинама.

У плановима и програмима средњорочног програма јединствени систем треба да заузме видно мјесто, јер се указала потреба за изграђивањем јединственог система информација о архивама (за потребе архива), а такође укључивање у јединствени информа-

тивни систем СФРЈ, односно укључивање у реферални систем СФРЈ оснивањем одговарајућих центара у републикама и покрајинама;

5) Цјелокупну дјелатност архива у СФРЈ требало би да прати и да јој претходи организација научноистраживачког рада у области архивистике, што захтијева озбиљан и активан тимски рад архивских радника, односно архива.

Последњег дана овога скупа одржана је Друга сједница Конференције Савеза архивских радника Југославије. Делегати свих република и покрајина извршили су избор радног тијела Конференције. Након подношења реферата о раду и финансијском пословању Савеза, др Милош Милошевић је прочитао извјештај са Међународног конгреса архива у Лондону. Затим је гласањем усвојен нови Статут Савеза и изабрани нови органи Савеза. Усвајањем Резолуције Деветог конгреса архивских радника Југославије и доношењем закључака, Друга сједница Конференције је завршила рад.

Јагода Радловић

„ИСТОРИЈСКИ ЗБОРНИК“ БР. 1

ИЗДАВАЧ: ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЈУ У БАЊАЛУЦИ, БАЊАЛУКА 1980

Релативно бројна породица историјских часописа у нашој земљи увећана је још једним научним гласилом — *Историјским зборником*, који се, као орган новооснованог Института за историју у Бањалуци, појавио крајем 1980. године. Часопис је покренут са циљем да се научној и широј јавности презентирају прије свега истраживачки резултати научних радника бањалучког Института за историју. Али, Редакција обећава да ће отворити „своје странице за све раднике на пољу научноистраживачке дјелатности који у свом опусу прате историјска зби-

вања што су се одвијала првенствено на подручју Бање Луке и Босанске крајине...“

Потреба за оснивањем Института за историју Бањалуке, а затим и покретањем његовог гласила, проистекла је из интереса да се што организованије, потпуније и цјеловитије истражи и обради прошлост града Бањалуке и Босанске крајине. И заиста, пријатно је већ на почетку констатовати да су оснивањем Института створене „основне претпоставке за организовано и планско изучавање ових крајева као саставни дио историје и историјских кретања Бо-